

Eximiatutor

AI-lukio

ÄI 2019

Äidinkieli ja kirjallisuus

LOPS 2021

Sisältää lukion äidinkielen ja kirjallisuuden kurssit 1-8 sekä kielenhuolto (SKOA) automaattinen tehtävien arviointi soveltuu käytettäväksi osaan tehtävistä, kuten analysoitavat tekstit. Lisäksi käytössä on multiargumentaatiotehtäviä (monivalintaa jalostuneempi tehtävätyyppi). Sisältää myös extramoduulin kielenhuolto ja kielioppi. Suunniteltu: lukioaikaiseen kertaavaan opiskeluun tuntiopetuksen yhteyteen ja ylioppilastutkintoon valmistavana kertauksena ja inspiroimaan kirjoittamista.

Moduulit:

ÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen;

ÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus;

ÄI3 Vuorovaikutus 1;

ÄI4 Kirjallisuus 1;

ÄI5 Tekstien tulkinta 1;

ÄI6 Kirjoittaminen 1;

ÄI7 Vuorovaikutus 2;

ÄI8 Kirjallisuus 2;

SKOA Äidinkieli: Kielenhuolto LOPS21

ÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen

Kurssi vastaa äidinkielen ensimmäistä moduulia ÄI1, jonka nimi on Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen.

1 Johdanto » info	
2 Monipuolinen tekstikenttä » info	
2.1 Äidinkielen opiskelu kasvattaa monilukutaitoa » info	
2.2 Kaikki lähtee tekstilajista » info	
2.3 Tekstejä voi jaotella eri tavoin » info	
2.4 Tekstit eivät synny sattumalta » info	
2.5 Konteksti vaikuttaa tulkintaan » info	
2.6 Rakennekin on osa tekstiä » info	
3 Tekstit yhteydessä toisiinsa » info	
3.1 Mitä moniäänisyys on? » info	
3.2 Intertekstuaalisuus - epäsuoraa viittaamista » info	
3.3 Kirjoittamisessa voi kehittyä » info	
3.4 Tiivistää vai referoida? » info	
3.5 Hyödynnä toisten tekstejä vastuullisesti » info	
4 Minä osana tekstiyhteisöjä » info	
4.1 Vuorovaikutus ei ole vain kirjallista » info	
4.2 Tiedätkö vuorovaikutustyyliäsi? » info	
4.3 Tunnistatko luontevahvuutesi? » info	
4.4 Anna ja vastaanota palautetta rakentavasti » info	
4.5 Kriittisyys on läsnä vuorovaikutuksessa » info	
5 Luku- ja kirjoitustaito kehityksessä » info	
5.1 Lukutaito jakaantuu useaan osaan » info	
5.2 Ylioppilaskirjoitukset mielessä alusta alkaen » info	

ÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus

Kurssi vastaa lukion äidinkielen toista moduulia ÄI2, jonka nimi on Kieli- ja tekstitietoisuus.

1 Johdanto » info	
2 Kieli » info	
2.1 Kielen määritelmä » info	
2.2 Kielen yksiköt » info	
2.3 Suomen kielen kehitys » info	
2.4 Suomen kielen ominaispiirteitä » info	
2.5 Kieli-identiteetit » info	
2.6 Kieli ja imago » info	
2.7 Kielen politiikkaa » info	
3 Kielen erittelyä » info	
3.1 Retoriikka » info	
3.2 Muut kielestä etsittävät piirteet » info	
4 Tekstit ja lukutaito » info	
4.1 Teksti-käsite » info	
4.2 Monilukutaito » info	
5 Kieli ja valta » info	
5.1 Konteksti » info	
5.2 Diskurssi » info	
5.3 Valta- ja vastadiskurssi » info	
5.4 Kriittistä kielenkäyttöä » info	
5.5 Propaganda » info	
5.6 Sananvapaus ja sensuuri » info	

ÄI3 Vuorovaikutus 1

Tämä kurssi vastaa lukion äidinkielen moduulia ÄI3, jonka nimi on Vuorovaikutus 1.

1 Johdanto » info	
2 Kirjallinen vuorovaikutus » info	
2.1 Kirjallinenkin vuorovaikutus on jokapäiväistä » info	
2.2 Tekstilaji ohjaa vuorovaikutusta » info	
2.3 Tekstiin vaikuttaa tyyli - sekä vuorovaikutustyyli » info	
2.4 Sävy on tyyliä vaihtelevampi » info	
3 Suullinen vuorovaikutus » info	
3.1 Vuorovaikutustyyliä on erilaisia » info	
3.2 Kehonkieli isona osana kommunikaatiota » info	
3.3 Kommunikointiin vaikuttavat valtasuhteet » info	
3.4 Tunnetaidoissa voi kehittyä » info	
4 Kriittisyys ja etiikka vuorovaikutuksessa » info	
4.1 Parempaa keskustelua argumentaatiovirheitä välttämällä » info	
4.2 Kognitiiviset vinoumat vääristävät vuorovaikutusta » info	
4.3 Kuka saa sanoa ja mitä? » info	
4.4 Myös viihdettä katsotaan kriittisemmin » info	
4.5 Uusien osallistumistapojen hyötyjä ja haasteita » info	
4.6 Pohdintatehtävä: Nettiviha » info	
4.7 Pohdintatehtävä: Tosi-tv » info	

ÄI4 Kirjallisuus 1

Tämä kurssi vastaa äidinkielen neljättä moduulia ÄI4, jonka nimi on Kirjallisuus 1.

1 Johdanto » info	
2 Proosa » info	
2.1 Juoni ja aihe » info	
2.2 Henkilöt: pää- ja sivuhenkilöt » info	
2.3 Kertoja ja kerronta » info	
2.4 Miljö » info	
2.5 Aukko, takauma ja ennakointi » info	
2.6 Motiivi ja teema » info	
2.7 Kieli » info	
2.8 Intertekstuaalisuus » info	
2.9 Konteksti » info	
3 Lyriikka » info	
3.1 Puhuja ja puhetilanne » info	
3.2 Rakenne » info	
3.3 Runomitta » info	
3.4 Soinnillisuus » info	
3.5 Kuvakieli » info	
3.6 Teema » info	

4 Draama » info	
4.1 Draaman lajit: komedia, tragedia, farssi » info	
4.2 Kohtaukset, näytökset ja otokset » info	
4.3 Dialogi, monologi ja repliikit » info	
4.4 Parenteesit » info	
4.5 Draaman kaari » info	
4.6 Teema » info	
5 Kertomukset ja nykykulttuuri » info	
5.1 Kertomuksen määritelmä » info	
5.2 Kertomusten historia » info	
5.3 Tarinalinjat » info	
5.4 Kertomukset asia- ja mediateksteissä » info	
5.5 Kriittinen katse kertomuksiin » info	

ÄI5 Tekstien tulkinta 1

Tämä kurssi vastaa äidinkielen viidettä moduulia ÄI5, jonka nimi on Tekstien tulkinta 1.

1 Johdanto » info	
2 Argumentointi » info	
2.1 Argumentatiiviset tekstit » info	
2.2 Teesi tarkoittaa väitettä » info	
2.3 Väite ja perustelut muodostavat yhdessä argumentin » info	
2.4 Argumentointitapoja on monenlaisia » info	
2.5 Retoriset keinot elävöittävät viestiä » info	
2.6 Arvot ja ideologiat voivat tulla ilmi epäsuoraan » info	
2.7 Kriittisyys läsnä sekä tekstejä kirjoittaessa että käytettäessä » info	
2.8 Kiellettyä kirjallisuutta » info	
2.9 Keskusteluja sopivuudesta » info	
3 Mainonnan tavoitteet ja keinot » info	
3.1 Mainos tekstilajina » info	
3.2 Mainonnan käsitteet: logo, slogan, brändi ja imago » info	
3.3 Mainoksissa yhdistyvät argumentaatio ja kuvallisuus » info	
4 Sosiaalisen median tekstikenttä » info	
4.1 Sosiaalinen media on tuonut uusia tekstilajeja » info	
5 Vaikuttavia väittelyitä » info	
5.1 Väittelyn etiikkaa » info	
5.2 Haasteita keskusteluissa » info	

ÄI6 Kirjoittaminen 1

Tämä kurssi vastaa modulia ÄI6, jonka nimi on Kirjoittaminen 1.

1 Johdanto » info	
2 Yleistä kirjoittamisesta » info	
2.1 Kirjoittamisessa voi kehittyä » info	
2.2 Moniäänisyys on yleistä » info	
2.3 Tiivistää tai referoida? » info	
2.4 Lainaamisen tekniikkaa » info	
3 Kirjoittamisen vaiheet » info	
3.1 Kirjoittaminen alkaa aiheesta ja näkökulmasta » info	
3.2 Hyvä suunnittelu helpottaa myöhempiä vaiheita » info	
3.3 Kirjoittaminen on osuuksista pisin » info	
3.4 Muista tarkistaa » info	
3.5 Palaute kehittää » info	
4 Kriittisyys ja vastuullisuus kirjoittajana » info	
4.1 Mikä tyyli mihinkin tekstiin? » info	
4.2 Viittaaminen voi olla asenteellista » info	
4.3 Tietoiseksi ideologioista ja sävyistä » info	
4.4 Sidokset liittyvät vastuullisuuteen » info	
5 Kirjoitusharjoituksia » info	
5.1 Tajunnanvirtatekniikka » info	
5.2 Näkökulmien pyörittely » info	
5.3 Kymmenen kiinnostavaa asiaa » info	
5.4 Keskeltä tai lopusta aloittaminen » info	
5.5 Kannanottoihin vastaaminen » info	

ÄI7 Vuorovaikutus 2

Tämä kurssi vastaa äidinkielen moduulia ÄI7, jonka nimi on Vuorovaikutus 2.

1 Johdanto » info	
2 Esiintyminen » info	
2.1 Esiintyminen voi olla jokapäiväistä » info	
2.2 Esiintymistilanteisiin liittyy rooleja » info	
2.3 Iso osa esiintymistä on valmistelu » info	
2.4 Esiintymisessä on tärkeää nonverbaalinen viestintä » info	
2.5 Sisällöllä on väliä » info	
2.6 Esiintymisjännitys on yleistä » info	
2.7 Kuinka helpottaa esiintymisjännitystä? » info	
3 Vuorovaikutus » info	
3.1 Verbaalista ja nonverbaalista viestintää » info	
3.2 Myös persoonallisuus vaikuttaa rooleihin » info	
3.3 Vuorovaikutustaidot voivat olla tehtävä- tai suhdekeskeisiä » info	
3.4 Vuorovaikutusta parantavat megakognitiiviset taidot » info	
3.5 Rooleista ja taidoista omaan viestijäkuvaan » info	
3.6 Vuorovaikutus on myös reagointia » info	
3.7 Mediaa valvoo Julkisen sanan neuvosto » info	
3.8 Sananvapaus on tärkeä ihmisoikeus, jota voi kuitenkin rajoittaa » info	
3.9 Vihapuhe voi tulla rangaistavaksi » info	
3.10 Woke ja cancel uusina ilmiöinä » info	
3.11 Muuttuvaa vuorovaikutusta » info	

ÄI8 Kirjallisuus 2

Tämä kurssi vastaa äidinkielen moduulia ÄI8, jonka nimi on Kirjallisuus 2.

1 Johdanto » info	
2 Yleistä » info	
2.1 Kaanon kuvaa tärkeitä teoksia » info	
2.2 Klassikot puhuttelevat pitkän ajan päästäkin » info	
2.3 Teema nostaa tekstin uudelle tasolle » info	
2.4 Teemojen käsittely osoittaa abstraktia ajattelua » info	
3 Länsimaisen kirjallisuuden historia » info	
3.1 Antiikki loi pohjan monelle » info	
3.2 Keskiaikaa sävytti uskonnollisuus » info	
3.3 Renessanssi herätti antiikin uudelleen eloon » info	
3.4 Klassismissa olivat tärkeintä säännöt » info	
3.5 Valistuksen aikana korostettiin järkeä » info	
3.6 Romantiikka teki tyylistä ylevän » info	
3.7 Realismi paljasti kurjuuden » info	
3.8 Modernismi ammensi tuhosta » info	
3.9 Postmodernismi oli rajua mutta leikittelevää » info	
4 Suomalaisen kirjallisuuden historia » info	
4.1 Suomalainen kirjallisuus alkoi Agricolasta » info	
4.2 Kansallisromantiikka vahvisti yhtenäistä identiteettiä » info	
4.3 Realismi puuttui epäkohtiin » info	
4.4 Modernismi oli epätoivon ja vimman aikaa » info	
4.5 Postmodernismi nosti esiin vaille huomiota jääneitä ääniä » info	
5 Nykykirjallisuus » info	
5.1 Historialliset romaanit yhdistelevät faktaa ja fiktiota » info	
5.2 Katse kohti vähemmistöjä » info	
5.3 Autofiktiota kirjoitetaan juuri nyt paljon » info	
5.4 Huolet muuttuvassa maailmassa » info	
5.5 Kirjallisuus sähköistyy ja sosiaalistuu » info	

SKOA Äidinkieli: Kielenhuolto LOPS21

Tällä kurssilla käydään läpi lukion äidinkielen kielioppia ja kielenhuoltoa.

1 Tervetuloa opiskelemaan kielioppia! » info	
2 Virke ja lause » info	
2.1 Päälause ja sivulause » info	
3 Pilkku » info	
3.1 Pilkku pää- ja sivulauseen välissä » info	
3.2 Pilkku päälauseiden välissä » info	
3.3 Pilkku sivulauseiden välissä » info	
3.4 Pilkku ja lauseenvastike » info	
3.5 Pilkku irrallisen lisäyksen yhteydessä » info	
4 Yhdyssanat » info	
4.1 Yhdyssana ja sanaliitto » info	
4.2 Yhdyssanan tunnistaminen » info	
4.3 Kaksitavuiset vahvistussanat » info	
4.4 Nen-loppuiset adjektiivit » info	
4.5 Kun ja päin » info	
4.6 Toissa, viime ja ensi » info	
4.7 Ani ja tuiki » info	
4.8 Muita usein käytettäviä ilmauksia » info	
5 Kongruenssi » info	
5.1 Oikea pääte yksikköön ja monikkoon » info	
6 Iso ja pieni alkukirjain » info	
6.1 Erisnimet ja yleissanat » info	
6.2 Erisnimen ja yleissanan yhdistäminen » info	
6.3 Valtiot, kielet ja kansalaisuudet » info	
6.4 Uskonnot, aatteet ja ajanjaksot » info	
6.5 Tapahtumat, kampanjat ja juhlapäivät » info	
7 Yhdysmerkki ja ajatusviiva » info	
7.1 Yhdysmerkki » info	
7.2 Ajatusviiva » info	
8 Luvut ja numerot tekstissä » info	
8.1 Kirjain vai numero? » info	
8.2 Lukujen taivuttaminen » info	
8.3 Järjestysluvut » info	
9 Tekstin lainaaminen » info	
9.1 Epäsuorat ja suorat lainaukset » info	
10 Kielenhuolto » info	
10.1 Lyhenteiden avaaminen » info	
10.2 Puhekielen välttäminen » info	
10.3 Virkkeiden ja lauseiden sidostaminen » info	
10.4 Kappalejaon suunnittelu » info	